

İLETİŞİM LİSANS ALANI VE PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ (Sürüm 2.3)

İÇİNDEKİLER

A.GİRİŞ VE TANIMLAR	1
B. GENEL ÖLÇÜTLER	2
Ölçüt 1 Öğrenciler	2
Ölçüt 2 Program Öğretim Amaçları	3
Ölçüt 3 İLEDAK İletişim Alanı Öğretim Kazanımları	3
Ölçüt 4 Sürekli İyileştirme	4
Ölçüt 5 Öğretim Programı	4
Ölçüt 6 Öğretim Kadrosu	5
Ölçüt 7 Programın Altyapısı	5
Ölçüt 8 Kurum Desteği ve Finansal Kaynaklar	6
Ölçüt 9 Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri	6
C. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER	
Ölçüt 10 Programa Özgü Ölçütler	6
Ölçüt 11: Uzaktan Öğretim Süreci	7

A. GİRİŞ VE TANIMLAR

Bu ölçütler, iletişim ortamlarının teknolojik gelişme ve değişimlere paralel olarak hızla yenilediği bir süreçte paydaşların ve sektörün beklentilerini karşılamak üzere, en az 8 yarıyıl ya da eşdeğerinden (240 AKTS kredisi ile) oluşan lisans düzeyindeki İletişim alanını kapsayan programların kalite güvencesini sağlamayı ve bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Lisans düzeyindeki bir iletişim programının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumunun ilgili birimi, söz konusu programlarının bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

Tanımlar:

Her ne kadar kurumlar kendi farklı terminolojilerini kullanabilirlerse de, İLAD ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde “Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi” (DAUY) Madde 7’de yer alan aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi’nce tanımlanan kredi.

Alana özgü ekipman ve donanımlar: Görsel, işitsel içeriklerin hazırlanması sürecinde çağdaş teknik standartlara ve üretim sürecine uygun ekipman, donatım ve yazılımları;

Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci.

Değerlendirme süreci: Program öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına erişim düzeylerini gösteren ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlarda ve yürütülecek eylemlerde değerlendirmelerin kullanılmasını sağlayan süreç.

Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki veya üç saatlik uygulama, pratik veya laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.

Program kazanımları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler.

Proje Çalışması: Alana özgü araştırma yöntemlerinin ve gereksinimlerin belirlenmesinden hareketle, eleştirel düşünme, etik yaklaşım, temel iletişim ilkelerinin yaratıcı kullanımı ve / veya yeni bir yaklaşım ve bakış açısı getiren çalışmaları ifade eder.

Program Öğretim Amaçları: Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerini tanımlayan genel ifadeler.

Ölçme: Program öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli ölçme araçları kullanılarak yapılan değerlendirmeyi ifade eder.

Uzaktan öğretim: Üniversitedeki öğretim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretim elemanı ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin öğretim elemanı tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eşzamanlı ve/veya eşzamansız biçimde verildiği öğretimi ifade eder.

Ürün: Her bir programın, özelliğine bağlı olarak, öğrencilerin kendi öğretim programları süresince tasarladıkları, uyguladıkları, hazırladıkları ve ürettikleri iletişim alanına özgü tüm çalışmaları ifade eder.

B. GENEL ÖLÇÜTLER

Ölçüt 1: ÖĞRENCİLER

Bir iletişim programının değerlendirilmesinde, öğrencilerin niteliği, gelişimi ve başarıları önemlidir. Bu nedenle:

1.1 Programa kabul edilen öğrenciler, programın hedeflediği kazanımları öngörülen sürede edinebilecek bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olmalıdırlar.

1.2 Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulünde, çift anadal, yandal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

1.4 Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

1.5 Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

1.6 Öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi yapılmalı, bu kazanımların çeşitli yönetim aşamalarında değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının ilgili birim ve bireylere geri bildirimini sağlanmalıdır.

1.7 Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 2: PROGRAMIN ÖĞRETİM AMAÇLARI

2.1 Değerlendirilecek her iletişim programı için, program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan ve genel ifadelerden oluşan program öğretim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Bu amaçlar;

2.1.1 Kurumun, fakültenin ve programın/bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır.

2.1.2 Program, iç ve dış paydaşların görüş ve önerileri dikkate alınarak yapılandırılmalı ve belirli aralıklarla güncellenmelidir.

2.1.3 Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

2.2 Programın öğretim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla programın öğretim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

2.3 Programlar, mezunlarının program kazanımlarını sağladıklarını kanıtlamak için izleme yöntemleri geliştirmiş olmalıdırlar.

Ölçüt 3: İLETİŞİM ALANI ÖĞRETİM KAZANIMLARI

Program kazanımları, programın öğretim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamaktadır.

İletişim programları, aşağıda sıralanan İLAD İletişim Alan kazanımlarını içermelidir. Programlar; öğretim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek kazanımlar tanımlayabilirler.

İLAD İletişim Alanı Kazanımları (Sürüm 2.3)
3.1 İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal ve kültürel konularda disiplinlerarası yeterli bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahip olma.
3.2 Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal, siyasal gelişmeler vb. konularda bilgi sahibi olma.
3.3 Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımla, alanına özgü araştırma, planlama, ürüne dönüştürme, uygulama becerisine sahip olma.
3.4 Alanında ekip çalışması yürütebilme becerisine sahip olma.
3.5 Alanı ile ilgili hukuki düzenlemeler ve uygulamaları konusunda bilgi sahibi olma.

3.6 Çalışmalarında mesleki etik ilkelerini uygulama becerisine sahip olma.
3.7 Alanla ilgili mesleki çalışmalarının insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlı olma.
3.8 İş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi ve deneyim sahibi olma; girişimci ve yenilikçi yaklaşım bilinci ile davranma becerisine sahip olma.
3.9 Öğretim programlarında en az iki adet alan dışı dersi başarıyla tamamlama.
3.10 İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olma.
3.11 En az bir yabancı dilde alanıyla ilgili sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sahip olma.

Ölçüt 4: SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1 Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

4.2 Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Ölçüt 5: ÖĞRETİM PROGRAMI

5.1 Her programın, öğretim amaçlarını ve kazanımlarını destekleyen bir “ders programı” olmalıdır. Ders programı, Ölçüt 3’te verilen İletişim Alan Kazanımları ile Ölçüt 10’da verilen program kazanımlarını içermelidir.

Öğretim programı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:

5.1.1 İlgili bilim alanına uygun en az 32 ulusal kredi ya da en az 60 AKTS değerinde temel öğretim.

5.1.2 İlgili bilim alanında en az 48 ulusal kredi ya da en az 90 AKTS değerinde uygun öğretim.

5.1.3 Program amaçları doğrultusunda, öğretim programının içeriğini bütünüleyen, en az %25 oranında ya da 60 AKTS değerinde seçimsel ders.

5.1.4 Mezuniyet için öğrenci en az 240 AKTS tutarını sağlamış olmalıdır.

5.2. Öğretim programının uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti etmelidir.

5.3 Kurumda öğretim programının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır.

5.4 Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri çevre sorunları, etik, sağlık, güvenlik gibi konularda sürdürülebilir bir bakış açısıyla uygulamaya, tasarlamaya, planlamaya ve üretime dönüştürmeye hazırlanmalıdır.

Ölçüt 6: ÖĞRETİM KADROSU

Öğretim kadrosu, öğretim programının temel unsurudur. Öğretim kadrosu programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

6.1 Öğretim kadrosu, yeterli akademik düzeye sahip ve programın tüm alanlarını kapsayacak sayıda olmalıdır. Dört yıllık iletişim eğitimi sonunda programın öğretim kadrosu en az 6 öğretim üyesi / öğretim görevlisine ulaşmalıdır.

6.2 Her programın öğretim üyesi sayısı, her düzey akademik unvanları Prof., Doç., Doktor Öğretim Üyesi ve Öğretim Görevlisi olarak ders programını içeren bir dağılım göstermelidir.

6.3 Öğretim kadrosunun kendi uzmanlık alanında ders vermesi sağlanmalıdır.

6.4 Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalıdır. Öğretim elemanları, öğretim programlarının yürütülmesinin yanında, bilimsel araştırma yapma, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, öğrenci danışmanlığı, üniversiteye hizmet ve mesleki gelişim hizmetlerinin yerine getirilmesi gibi konularda etkin olmalıdır.

6.5 Öğretim hizmetlerine destek olan ders saati ücretli öğretim elemanlarında, verdikleri dersler konusunda yeterlilik şartı aranmalıdır.

6.6 Öğretim elemanlarının mesleki açıdan gelişmelerini sağlayacak, hizmet içi eğitim türü destek çalışmaları yapılmalıdır.

Ölçüt 7: PROGRAMIN ALTYAPISI

7.1 Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar, öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına ulaşmak için yeterli olmalıdır

7.2 Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak sağlayan, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki gelişmelerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

7.3 Programlar, öğrencilerine görsel - işitsel içerik üretiminde gerekli olan ekipman, yazılım ve diğer donanımları kullanmayı öğrenecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın öğretim amaçlarını desteklemeli,

öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.4 Öğrencilere sunulan, klasik ve dijital ortamlardaki kütüphane olanakları öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.5 Öğretim ortamında; öğrenci laboratuvarlarında ve öğrencilerin diğer yaşam alanlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.

7.6 Özel gereksinimli (engelli) öğrenciler için yeterli düzeyde altyapı düzenlemesi bulunmalıdır.

Ölçüt 8: KURUM DESTEĞİ VE FİNANSAL KAYNAKLAR

8.1 Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, finansal kaynakların dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.2 Finansal kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.3 Program için gereken altyapıyı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek kaynak sağlanmalıdır.

8.4 Bölüm sekreteri, teknik uzman gibi idari ve teknik kadrolar, program kazanımlarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

8.5 Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır.

Ölçüt 9: ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve öğretim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

C. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Ölçüt 10: Programlara Özgü Ölçütler

Programa özgü ölçütler, belirli bir iletişim programına özgü ek ölçütleri tanımlamaktadır. Bu ölçütler dört yıllık lisans düzeyindeki oniki (12) ayrı iletişim programı için düzenlenmiştir.

10.1 Gazetecilik ve Habercilik Program kazanımları
10.2 Yeni Medya ve İletişim Program kazanımları
10.3 Yeni Medya ve Dijital Medya Program kazanımları
10.4 Görsel İletişim Tasarımı Program kazanımları
10.5 Halkla İlişkiler ve Tanıtım Program kazanımları
10.6 Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Program kazanımları
10.7 Reklamcılık Program kazanımları
10.8 İletişim Bilimleri Program kazanımları
10.9 Radyo, Televizyon ve Sinema Program kazanımları
10.10 Televizyon Haberciliği ve Programcılığı Program kazanımları
10.11 Çizgi Film ve Animasyon Program kazanımları
10.12 Dijital Oyun Tasarımı Program kazanımları
10.13 Grafik Tasarım Program Kazanımları

Ölçüt 11: UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ

11.1 Üniversite, uzaktan öğretim sürecini yönetebilecek gerekli alt yapıya sahip olmalıdır.

11.2 Uzaktan öğretimde teorik ve uygulamalı derslerde kullanılan öğrenme materyal ve kaynakları içerikleri çeşitlendirilerek öğrencilerle paylaşılmalıdır.

11.3 Öğretim üyelerinin, kurumun uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirilmelidir.

11.4 Üniversite, uzaktan öğretim sisteminde sınav güvenliğinin sağlanması için gerekli güvenlik önlemlerini almış olmalıdır.

11.5 Uzaktan öğretim uygulamaları içerisinde özel gereksinimli (engelli) öğrencilerin öğretimine olanak sağlayacak gerekli önlemler alınmalı ve bunlar ilgili öğrencilerle paylaşılmalıdır.